

Learning by nature

Anders leren doe je buiten

Een rugzak vol 'groene' werkvormen

Trainingen vinden vaak plaats op locaties in een prachtige groene omgeving. Van die omgeving wordt nauwelijks gebruik gemaakt. Dat vinden wij een gemiste kans. De rustgevende en stimulerende werking van een groene omgeving kan ook communicatietrainingen een meerwaarde geven.

Onder de kapstok van *Learning by nature* geven we zelf communicatietrainingen die gebruik maken van een groene ruimte, zoals de teamwandelingen (www.teamwandeling.nl). Om ook anderen te stimuleren meer gebruik te maken van de groene omgeving presenteren wij hier een selectie van onze werkvormen. Wij hopen dat het veel trainers, coaches en anderen stimuleert om de natuur in te gaan.

De inspiratie voor onze werkvormen komt voort uit onze jarenlange ervaring in de natuur- en milieueducatie. Samen met onze kennis van werkvormen die door anderen eerder beschreven zijn of die we zelf hebben 'ondergaan' als deelnemer in trainingen, werken wij dit uit tot een boek. Met dit boek willen we elke communicatietrainer een 'rugzak' van werkvormen meegeven, die in een groene omgeving buiten zijn in te zetten. Dit overzicht is alvast een voorproefje daarvan.

Vijf 'groene' werkvormen

Onze werkvormen zijn ingedeeld in vijf thema's. Uit elk thema geven we een voorbeeld.

1. Kennismaking:	Zoek een metafoor
2. Vaardigheden oefenen:	Cadeautjes geven
3. Samenwerking:	Bomenpaspoort maken
4. Ijsbrekers:	Zet je zintuigen in
5. Evaluatie:	Groepsfoto maken

Nodig:

- een locatie waar je makkelijk met de groep naar buiten kunt gaan
- een groene omgeving (bos, park of tuin) waar natuurlijke voorwerpen te vinden zijn

Andere suggesties

Naast het toepassen van deze 'groene werkvormen', zijn er tal van andere mogelijkheden om de groene buitenruimte te benutten voor je training. Een aantal suggesties:

Naambordjes

Laat een boomstam of tak in plakjes zagen. Met een gat erin en een touwtje erdoor kunnen deze als ketting een alternatief zijn voor naambordjes.

Groepsindeling

Verzamel vooraf een paar series van natuurlijke voorwerpen die je op dat moment buiten kunt vinden (bladeren, eikels, takjes, bloemen, etc). Door deelnemers bij binnenkomst of op een later moment één van die voorwerpen te laten kiezen, kun je een willekeurige groepsindeling maken.

Thema 1. Kennismaking

Zoek een metafoor

Bij deze werkvorm laat je de deelnemers buiten een voorwerp zoeken dat symbool staat voor het antwoord op de vraag die je ze meegeeft. Tijdens het kennismakingsrondje geven ze er een toelichting op. Deze werkvorm geeft iedereen de tijd er even rustig over na te denken. Het resultaat is een kennismakingsronde met meer diepgang.

Werkwijze

- Stel een vraag die de deelnemers tijdens de kennismakingsronde moeten beantwoorden. Bijvoorbeeld: zoek iets dat jouw binding met het thema van vandaag verbeeld.
- Stuur de deelnemers naar buiten om daar een voorwerp te zoeken dat symbool staat voor hun antwoord op de vraag. Geef ze hiervoor vijf minuten.
- Als iedereen weer binnen is, volgt een rondje waarin iedereen de keuze van zijn of haar voorwerp kan toelichten.

Tip

Door de diepgang die ontstaat bij het zoeken van een metafoor, geven sommige deelnemers een erg lange toelichting. Als dit niet je bedoeling is, raden wij aan om te werken met een vast aantal minuten voor het geven van de toelichting op de metafoor. Een kookwekkertje kan hierbij helpen.

Andere suggesties

Deze werkvorm is ook goed te gebruiken bij andere thema's, zoals:

- kwaliteiten: zoek iets dat weergeeft welke kwaliteiten jij inzet in je werk
 - samenwerking: zoek iets dat jouw visie op het team weergeeft
 - evaluatie: zoek iets dat weergeeft hoe jij deze dag hebt ervaren
-

Thema 2. Vaardigheden oefenen

Cadeautjes geven

Met cadeautjes geven kunnen deelnemers op een speelse manier oefenen met feedback geven. Deze oefening kun je inzetten als oefening om feedbackvaardigheden te oefenen, maar het kan ook een leuke opwarmer of afsluiter van een teamtraining zijn.

Werkwijze

- Vorm tweetallen.
 - Stuur de tweetallen naar buiten om voor elkaar voorwerpen te zoeken. De tweetallen geven elkaar om de beurt een cadeautje. Afhankelijk van je doel instrueer je ze wel of niet om volgens de juiste regels voor feedback geven en ontvangen te werken. Geef ze hiervoor een kwartier.
 - Weer terug in de zaal doe je de nabespreking.
-

Thema 3. Samenwerking

Bomenpaspoort maken

De deelnemers gaan in groepjes een bomenpaspoort maken. Met de beschrijving in het paspoort moeten anderen in staat zijn om de boom te herkennen. Tijdens het uitvoeren van deze oefening laten de deelnemers allerlei gedragingen zien die je kunt gebruiken om thema's als samenwerking, leerstijlen en kwaliteiten aan de orde te stellen.

Benodigd materiaal

Een tas met allerlei materialen om de boom in kaart te brengen. Bijvoorbeeld: boekjes over bomen, hoogtemeter, loeppotjes, meetlint, waskrijt en tekenpapier, blinddoek, potlood en opschrijfboekje, handleiding voor het werken met de materialen, zoekkaarten van bomen, bladeren, knoppen en kleine bestjes (onder meer verkrijgbaar bij www.veldwerk nederland.nl).

Werkwijze

- Maak groepjes van vijf tot zes personen.
- Instrueer de groepjes om een boom uit te kiezen en er een paspoort van te maken. Een ander moet de boom op grond van het paspoort kunnen herkennen.
- Geef de groepjes een tas vol materialen mee, die ze hiervoor kunnen gebruiken. Geef ze 30 minuten voor de oefening.
- Vraag elk groepje zijn boom te presenteren aan de rest van de groep.
- Bespreek de opdracht na aan de hand van het thema waarvoor je de oefening hebt ingezet. Bijvoorbeeld:
 - Samenwerking: Wie nam de leiding? Was er een taakverdeling? Was er onderling overleg? Hoe werden beslissingen genomen? Is dat herkenbaar in jullie dagelijks werk?
 - Kwaliteiten: Welke kwaliteiten heb je ingezet om het paspoort te maken? Herkennen jullie elkaar kwaliteiten? Wie vult elkaar goed aan, wie heeft dezelfde inbreng? Hoe is dat in jullie dagelijks werk?
 - Leerstijlen: Hoe ging iedereen te werk? Waren er duidelijke verschillen in aanpak? Herken je dat ook bij anderen/jezelf op het werk?

Tip

- Zorg voor grote paraplu's als het regent.
-

Thema 4. IJsbreker

Zet je zintuigen in!

Deze werkvorm stimuleert deelnemers al hun zintuigen te gebruiken. Een leuke ontspannende werkvorm voor tussendoor.

Benodigd materiaal

- Een leeg eierdoosje voor elk tweetal.
- Briefjes met daarop tegenstellingen als droog/nat, glad/stekelig, groot/klein, dik/dun, etc.

Werkwijze

- Verdeel de groep in tweetallen.
- Geef elk tweetal een leeg eierdoosje en een tegenstelling mee. De opdracht is om het doosje te vullen met natuurlijke materialen die voldoen aan de tegenstelling.
- Weer terug in de zaal wisselen de tweetallen hun doosjes uit en mogen de anderen raden om welke tegenstelling het gaat.

Andere suggesties

Tijdens de nabespreking van de oefening kun je ook de taakverdeling binnen de tweetallen aan de orde stellen met vragen als: Was je tevreden over de samenwerking met je partner? Waarom wel of waarom niet? Is dit herkenbaar in je werk?

Thema 5. Evaluatie

Groepsfoto maken

Een ludieke manier om een training te evalueren: maak een 'groepsfoto'.

Werkwijze

- Geef de groep de opdracht om buiten een mooie plek te zoeken voor een groepsfoto. Op de foto neemt iedereen een pose in die weergeeft hoe hij/zij de dag heeft ervaren.
- Als je een korte evaluatie wilt, kun je het hierbij laten.
- Als je een uitgebreide evaluatie wilt doen, kun je als trainer de pose van elke deelnemer overnemen zodat iedereen zelf ook even naar de foto kan kijken. De deelnemer kan zijn pose dan toelichten.

Tip

- Maak er ook een echte foto van. Een leuke herinnering aan de teamdag!